

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobce: **Ing. Z. V.,**
bytem [adresa]

proti
žalované: **Etická komise České republiky pro ocenění účastníků odboje a
odporu proti komunismu**
se sídlem nábreží Edvarda Beneše 4, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2017 č. j. 10177/2016-EKO-5,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů v řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalované, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Ministerstva obrany (dále jen „ministerstvo“) ze dne 19. 4. 2016 č. j. 262001026/11/2016-1322, jímž byla zamítnuta jeho žádost o vydání osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu podle zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu (dále jen „zákon“), a prvoinstanční správní rozhodnutí potvrzeno.
2. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná poukázala na podklady shromážděné v průběhu řízení, které blíže specifikovala a ve shodě s ministerstvem dospěla k závěru, že v případě žalobce nebyla zjištěna činnost takového charakteru a intenzity, ve které by bylo možné spatřovat odboj a odpor proti komunismu podle § 2 písm. b) zákona. Účast žalobce ve dvou akcích, kdy při jedné z nich ve skupině s dalšími osobami poškodili státní vlajky SSSR, a při druhé psali různá hesla, namířená proti vojskům okupujícím od srpna 1968

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Československo, zejména proti armádě Sovětského svazu, lze považovat za akce protestní, avšak primárně proti okupaci Československa vojky Varšavské smlouvy a proti Sovětskému svazu. Ničení státních vlajek Sovětského svazu a psaní protisovětských nápisů bylo namířeno především proti okupačním vojskům a tyto projevy patřily v roce 1969 poměrně častým projevům vlastenectví, přičemž primárně nemířily proti vládnoucímu komunistickému režimu v Československu s cílem jej odstranit, případně oslabit. Byť žalovaná takové projevy vlastenectví ocenila, samy o sobě, s ohledem na protisovětské zaměření, podle ní nenaplnují znaky odboje a odporu proti komunismu ve smyslu § 2 písm. b) zákona, a to především co do zákonem presumované subjektivní stránky. Navíc obecně hlavním cílem činnosti ve smyslu citovaného zákonného ustanovení musí být obnovení svobody a demokracie. To v daném případě ale neshledala. Také skutečnost, že žalobce byl po prověřování Státní bezpečností v roce 1980 nucen odejít ze svého tehdejšího zaměstnání v laboratoři Lékařské kybernetiky, nenaplnuje ustanovení § 3 odst. 4 zákona. K tomu by bylo v řízení nutné prokázat, že žalobce zastával aktivně a z vlastní vůle takové konkrétní veřejné, politické a společenské postoje, které bránily nástupu a udržení komunistické totalitní moci a že byl za takové své postoje uvězněn, internován nebo jinak omezen na osobní svobodě nebo nuceně vystěhován z místa svého bydliště anebo jinak obdobně závažně postižen. Pro přiznání statusu účastníka odboje a odporu proti komunismu dle § 3 odst. 4 zákona musí být v řízení prokázáno, že žalobce splňuje kumulativně obě zákonem stanovené podmínky, tj. jak podmínku aktivní odbojové či odporové činnosti spočívající v jeho protikomunistických postojích, které účastník v řízení zastával aktivně z vlastní vůle a veřejně, tak podmínku zákonem presumovaného závažného postižení, ke kterému došlo v přímé souvislosti s takovými jeho postoji. V řízení nebyly prokázány konkrétní projevy účastníka řízení, které by takto mohly být hodnoceny. Navíc nebylo ani prokázáno, že by účastník byl za své projevy závažně postižen ve smyslu zákona. Pro úplnost žalovaná dále uvedla, že Laboratoř lékařské kybernetiky, v níž žalobce dříve pracoval, patřila pod Vojenský lékařský, výzkumný a doškolovací ústav, přičemž je skutečností obecně známou, že na zaměstnance takových orgánů a organizací byly, pokud jde o loajalitu ke komunistické totalitní moci, kladeny mnohem vyšší nároky než na zaměstnance pracující v jiných nevojenských odvětvích. Z toho žalovaná usoudila, že na takovém pracovišti by nebyla i sebemenší kritika tolerována a byla by považována za neslučitelnost s dalším působením zaměstnání v rámci vojenské správy, byť by jinak, resp. na jiném místě projevená, nebyla považována komunistickým režimem za nebezpečnou do té míry, aby činil konkrétní kroky vůči jejímu původci. Dále dodala, že i kdyby pracovní persekuce bez ohledu na přísnější režim tehdejšího zaměstnavatele žalobce byla zvažována, nelze ji ve smyslu zákona považovat za postižení obdobně závažné jako věznění atd. ve smyslu § 3 odst. 4 zákona. Také trestní stíhání, které bylo zahájeno proti žalobci v roce 1969, samo o sobě odboj a odpor proti komunismu nepředstavuje ani neprokazuje. Primární je vlastní aktivní jednání žalobce v době nesvobody, které by ve smyslu zákona muselo být namířeno proti komunistické totalitní moci s cílem ji odstranit, výrazně oslabit či narušit anebo jinak poškodit a obnovit svobodu a demokracii v Československu. Takové jednání, resp. jeho zaměření, však v případě žalobce prokázáno nebylo. Kromě toho obecně nelze při hodnocení jednání žadatelů o přiznání postavení účastníků odboje a odporu proti komunismu v žádném případě brát bez dalšího v potaz pouze hodnocení skutkového stavu věci co objektivní a subjektivní stránky, jak ho provedli v době nesvobody, konkrétně na konci 60. let 20. Století, orgány činné v trestním řízení, neboť tak nečinily v intencích zákona,

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

neposuzovaly a ani posuzovat nemohly. Takový postup je zcela v souladu s platnou judikaturou Ústavního soudu ve věci sp. zn. PL.ÚS 42/02, tj. trvat při aplikaci „starého práva“ na hodnotové diskontinuitě s ním a reflektovat tento přístup v rozhodnutích.

3. Žalobce v podané žalobě ze dne 17. 9. 2017, ve znění jejího doplnění ze dne 29. 10. 2017, se závěry žalované nesouhlasil a v *prvním žalobním bodu* tvrdil, že od roku 1921 byla KSČ členem bolševické internacionály, tj. byla řízena Komunistickou stranou bolševického centra, tj. imperiální mocností SSSR (poznámka soudu – Svaz sovětských socialistických republik), proto jakýkoliv projev odporu vůči imperialismu sovětskému byl napadením podstaty moci obecně komunistické. Zdůvodnění zamítnutí žádosti žalobce jeho odporem k okupaci ČSSR (poznámka soudu – Československá socialistická republika) je tak nesprávné. Stejně tak neodpovídá skutečnosti tvrzení žalované o poměrně častém projevu vlastenectví, jenž nemířil proti vládnoucímu režimu. Že se nejednalo o častý projev lze doložit počty trestně stíhaných osob, i tento malý počet trestně stíhaných pro obdobnou politickou trestnou činnost dokládá odpor proti stávající bolševické diktatuře.
4. Ve *druhém žalobním bodu* namítal, že pokud žalovaná bere v potaz i hákové kříže, jako překážku přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu dle § 4 odst. 4 zákona, pak netuší, že symbolika hákového kříže připomíná okupaci ČR nacistickou mocí, která je ekvivalentem moci komunistické.
5. Ve *třetím žalobním bodu* tvrdil, že Etická komise bagatelizovala jeho diskriminaci, spočívající v jeho propuštění ze zaměstnání.
6. Žalobce žádal, aby soud žalobou napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
7. V písemném vyjádření k žalobě žalovaná argumentovala obdobně jako v odůvodnění svého rozhodnutí a navrhla, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
8. V replice ze dne 22. 12. 2017 k vyjádření žalované žalobce poukázal na preambuli zákona, kde je vyzdvížen ideál vlastenectví, cti a sebeobětování. Nadto je z historických dokumentů zjevné, že bolševizmus byl šířen ze svého centra, tj. SSSR. V srpnu 1969 byly protesty proti okupaci násilně potlačovány. V Kutné Hoře se jednalo o ojedinělou akci. Podle žalobce je okupace nacistická a bolševická obecně chápána jako ekvivalentní akt imperiálního násilí. K bagatelizaci jeho postižení znemožněním výkonu zaměstnání uvedl, že byl povinen souběžně vyklidit byt podle rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 3. 12. 1980 č. j. 10 C 1625/80. K podání připojil listiny, na něž v textu repliky odkazuje, a sice zachycenou vzpomínku svého děda „Věc: Smrt Jana Masaryka, Praha 14. ledna 2004“, fotografii vojáků s transparenty březen 1939 s hákovým křížem a srpen 1968 s pěticípou hvězdou a odkaz na dokument od Tomana Broda „Osudný omyl Edvarda Beneše“. Nad rámec dosud uplatněných žalobních bodů žalobce poukázal na rozhodnutí žalované v jiné věci, kdy shledala náležitým uznání Pavla Votického podle § 3 odst. 2 písm. a) zákona, ač byl trestně postižen za stejnou činnost, jako žalobce.
9. Při ústním jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalobce k námitce rozdílné rozhodovací praxe žalované, uplatněné v replice ze dne 22. 12. 2017, tvrdil, že se tím žalovaná dopustila porušení ust. § 2 odst. 4 správního řádu. V závěrečném vyjádření pak žalobce shrnul svá dosavadní tvrzení a postoje. Soud neprovedl důkazy navržené žalobcem v replice ze dne 22. 12. 2017, neboť je pro posouzení důvodnosti žaloby považoval za nadbytečné, když obsahem spisového materiálu, který si od žalované za účelem přezkumu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí vyžádal, jsou listiny, z nichž vyplývá dostatečně zjištěný stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

10. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
11. Při posouzení soud vyšel z následující právní úpravy:
12. Podle § 2 písm. b) zákona se pro účely tohoto zákona rozumí odbojem a odporem proti komunismu účast na akcích směřovaných proti komunistickému režimu v Československu projevená ať již jednotlivě či ve skupině na základě politického, náboženského či mravního demokratického přesvědčení nebo vědomá a veřejná vyjádření takového odporu, na území státu i v zahraničí, a to i ve spojení s cizí demokratickou mocností, některou z forem uvedených v § 3 s cílem odstranit, výrazně oslabit či narušit anebo jinak poškodit komunistickou totalitní moc v Československu a obnovit svobodu a demokracii.
13. Podle § 3 téhož zákona (1) formou odboje a odporu proti komunismu se rozumí ozbrojený nebo jiný srovnatelný boj vedený proti komunistickému režimu v Československu, provádění sabotáží, spolupráce se zahraniční zpravodajskou službou demokratického státu, převaděčství nebo překračování státních hranic za účelem účasti v odboji a odporu proti komunismu (agenti-chodci). Za formu odboje a odporu proti komunismu se rovněž považují s tím srovnatelné jiné statečné činy nebo statečné veřejné postoje na podporu ozbrojených akcí směřovaných proti komunistickému režimu v Československu. (2) Formou odboje a odporu proti komunismu se dále rozumí soustavná či dlouhodobá anebo jinak významná činnost spočívající v a) autorství petic nebo obdobných materiálů nebo veřejných vyjádření zaměřených přímo či nepřímo na obnovu svobody, demokracie nebo na oslabení komunistického režimu nebo zabezpečování jejich tisku nebo rozšiřování, b) organizaci veřejných vystoupení proti komunistickému režimu, vyvíjení politické, publicistické nebo jiné prokazatelně protikomunistické činnosti zaměřené přímo nebo nepřímo na obnovu svobody, demokracie nebo na oslabení komunistického režimu, nebo c) vyvíjení politické, publicistické nebo jiné prokazatelně protikomunistické činnosti v zahraničí zaměřené přímo nebo nepřímo na obnovu svobody, demokracie nebo na oslabení komunistického režimu. (3) Formou odboje a odporu proti komunismu se rozumí též aktivní působení v organizaci nebo skupině, jejíž členové bojovali proti komunistickému režimu způsoby uvedenými v tomto ustanovení. (4) Formou odboje a odporu proti komunismu se rozumí též takové veřejné politické a společenské postoje zastávané aktivně a z vlastní vůle, které bránily nástupu a udržení komunistické totalitní moci, pokud byl za ně jejich nositel uvězněn, internován nebo jinak omezen na osobní svobodě anebo nuceně vystěhován z místa svého bydliště anebo jinak obdobně závažně postižen. (5) Za odboj a odpor proti komunismu se považuje též činnost významem srovnatelná s formami odboje a odporu proti komunismu uvedenými v předchozích odstavcích vykonávaná před dobou nesvobody, pokud jejím cílem bylo zabránit nastolení komunistického režimu a zachování svobody a demokracie v Československu, pokud tohoto cíle nebylo možno dosáhnout jinak, a byla spojena s obdobným rizikem.
14. Podstatou sporu je posouzení, zda byl žalobce ve smyslu § 2 písm. b) ve spojení s § 3 zákona účastníkem odboje a odporu proti komunismu, či nikoli.

15. Mezi účastníky nebyl správními orgány zjištěný skutkový stav sporný. Soud proto ze správního spisu jen ověřil, že žalobce podal u ministerstva dne 30. 11. 2011 žádost o vydání osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu podle zákona (dále jen „žádost“), kde uvedl, že již v roce 1968 byl pro své kritické názory vytipován StB jako vedoucí protistátní skupiny, v srpnu 1969 bylo proti němu a dalším osobám zahájeno trestní stíhání pro trestný čin hanobení republiky a jejího představitele a trestný čin hanobení státu světové socialistické soustavy a jejího představitele, neboť v Kutné Hoře ve skupině „vyjadřovali veřejně nespokojenost s okupací Československa vojsky Varšavského paktu“. Pro nedostatek důkazů, především díky svědectví jednoho z dalších obviněných, byl žalobce osvobozen. Dále v roce 1980 byl na základě udání „agenta s krycím označením Nový“ propuštěn ze zaměstnání z důvodu „zpochybňování úspěchu socialismu“. Během základní vojenské služby odmítl podepsat tzv. Antichartu, i když mu to bylo nařizováno „vojenským politrukem“. K tomu na podporu svých tvrzení odkázal na Evidenci zájmových osob StB „Ezop“, který konkrétně označil a připojil osobní doklady a osvědčení, že nebyl evidován jako osoba uvedená v § 2 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona č. 451/1991 Sb. Podáním ze dne 23. 2. 2012 svou žádost na výzvu ministerstva doplnil, kdy uvedl, že jeho jednání „jednoznačně a bez jakékoli pochybnosti spočívalo v narušování komunistické totalitní moci v Československu“ a navrhl provedení důkazů znaleckým posudkem.
16. K posouzení, zda „organizování veřejného projevu nesouhlasu s okupací Československa bylo či nebylo činností zaměřeno proti komunistické totalitní moci v Československu“ si ministerstvo v průběhu správního řízení opatřilo podklady od Národního archivu, Archivu bezpečnostních složek, Úřadu dokumentace vyšetřování zločinu komunismu, Státního okresního archivu v Kutné Hoře a Vojenského ústředního archivu Praha, z jejichž stanovisek při rozhodování vycházelo a soud pro stručnost na obsah těchto dokumentů odkazuje.
17. Prvostupňovým rozhodnutím ministerstvo žádost žalobce zamítlo, neboť dospělo k závěru, že nebyla zjištěna činnost takového charakteru a intenzity, ve které by bylo možné spatřovat odboj a odpor proti komunismu podle § 2 písm. b) zákona. O odvolání, v němž žalobce namítal obdobně jako v podané žalobě, rozhodla žalovaná žalobou napadeným rozhodnutím, kde posouzení zjištěného skutkového stavu správním orgánem I. stupně plně přisvědčila.
18. Soud předně uvádí, že plně vešel na závěry správních orgánů obou stupňů, uvedené v odůvodnění jejich rozhodnutí, kdy si pro posouzení žádosti žalobce opatřily dostatek podkladů, které v souladu se zákonem posoudily a soud jejich stanoviskům nemá co vytknout. Za daného skutkového stavu správní orgány právem posoudily žádost žalobce jako podání, jemuž nemohlo být vyhověno, neboť jednání žalobce nelze považovat za odboj a odpor proti komunismu ve smyslu § 2 písm. b) ve spojení s § 3 zákona.
19. V *prvním žalobním bodu* žalobce namítal nesprávné právní posouzení jeho jednání, neboť je správní orgány neposoudily jako odpor proti komunistickému režimu v Československu, ač tak učinit měly, protože jakýkoli projev odporu vůči imperialismu sovětskému byl napadením podstaty moci obecně komunistické. K tomu nesouhlasil s tvrzením žalované o „poměrně častém projevu vlastenectví“, jenž nemířil proti vládnoucímu režimu a namítal, že se nejednalo o častý projev, což lze doložit počty trestně stíhaných osob a současně i tento malý počet trestně stíhaných dokládá odpor proti stávající bolševické diktatuře. Žalobní námitka není důvodná, neboť ustanovení § 2 písm.

b) zákona považuje za odboj a odpor proti komunismu účast na akcích směřovaných proti komunistickému režimu v Československu některou z forem uvedených v § 3 s cílem odstranit, výrazně oslabit či narušit anebo jinak poškodit komunistickou totalitní moc v Československu a obnovit svobodu a demokracii. Soud má ve shodě s ministerstvem a žalovanou za to, že účast žalobce na dvou akcích v roce 1969 v Kutné Hoře, kdy ve skupině mladíků při jedné z nich poškodil státní vlajky SSSR (Svaz sovětských socialistických republik) a při druhé ve skupině psali různá hesla namířená proti vojskům okupujícím od srpna 1968 Československo, zejména proti armádě Sovětského svazu, byly akce protestní a podle svého obsahu zaměřené zcela zřejmě proti okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy a proti Sovětskému svazu. Tedy akce spočívající ve vlasteneckém projevu nesouhlasu se vstupem okupačních vojsk na území Československa, nebyly však odbojem a odporem proti komunismu ve smyslu zmíněného ustanovení § 2 písm. b), zaměřeným přímo proti komunistickému režimu v Československu s cílem odstranit, výrazně oslabit či narušit nebo jinak poškodit komunistickou totalitní moc v Československu a obnovit svobodu a demokracii. Nebyly jimi ani naplněny některé z forem uvedených v § 3 zákona, kterými se rozumí ozbrojený nebo jiný srovnatelný boj, provádění sabotáží, spolupráce se zahraniční zpravodajskou službou demokratického státu, převaděčství nebo překračování státních hranic za účelem účasti v odboji a odporu proti komunismu (agenti – chodci) a srovnatelné jiné statečné činy nebo statečné veřejné postoje na podporu ozbrojených akcí směřovaných proti komunistickému režimu v Československu (§ 3 odst. 1), nejednalo se o soustavnou či dlouhodobou anebo jinak významnou činnost ve smyslu § 3 odst. 2, 3, 4 téhož zákona, kdy pro všechny formy odboje a odporu proti komunismu je společným rysem velmi intenzivní aktivní postoj účastníka v boji proti komunistickému režimu v Československu, bránící nástupu a udržení komunistické totalitní moci v Československu projevený tak silně, že se jedná o shora citované formy v odst. 1 či s přihlédnutím k důvodům, které uváděl žalobce, o činnosti, zaměřené přímo nebo nepřímo na obnovu svobody demokracie nebo na oslabení komunistického režimu (odst. 2 písm. b)) nebo formy odboje a odporu, které bránily nástupu a udržení komunistické totalitní moci, pokud byl za ně jejich nositel uvězněn, internován nebo jinak omezen na osobní svobodě nebo nuceně vystěhován z místa svého bydliště nebo jinak obdobně závažně postižen (odst. 4). Soud v žalobcem uváděném a správními orgány ověřeném jednání, tj. v účasti na dvou shora popsáných akcích v roce 1969 v Kutné Hoře, odboj a odpor ve smyslu § 2 písm. b) zákona některou z forem ve smyslu § 3 téhož zákona neshledal, neboť taková činnost žalobce zákonem vymezený pojem odboje a odporu proti komunismu předpokládanými formami nenaplnňuje. Nedostatek zákonem presumované subjektivní stránky při účasti žalobce na zmíněných dvou akcích v roce 1969 soud spatřuje i v tom, že podle podkladů spisového materiálu žalobce sám nápisy odsuzující obsazení Československa vojsky SSSR, resp. vojsky Varšavské smlouvy, na různých místech Kutné Hory nepsal, ale spolu s dalšími členy skupiny hlídal, aby jiní členové nebyli při této činnosti přistiženi. Rovněž je třeba vzít v úvahu skutečnost, že žalobce sice byl obviněn ze spáchání spolupachatelství trestného činu hanobení státu světové socialistické soustavy a jeho představitele, ale nakonec byl pro nedostatek důkazů obvinění zproštěn. Tedy nebyl pravomocně odsouzen, natož uvězněn, internován nebo jinak omezen na osobní svobodě nebo nuceně vystěhován z místa svého bydliště nebo jinak obdobně závažně postižen, jak je zakotveno v § 3 odst. 4 zákona. Opodstatněný je tak závěr žalované, podpořený judikaturou Ústavního soudu (nález Ústavního soudu ČR ze dne 26. 3. 2003 sp. zn. Pl.ÚS 42/02), že obecně nelze při

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

hodnocení jednání žadatelů o přiznání postavení účastníků odboje a oporu proti komunismu brát bez dalšího v potaz pouze hodnocení skutkového stavu věci co objektivní a subjektivní stránky, jak ho provedly v době nesvobody, konkrétně na konci 60. let 20. století, orgány činné v trestním řízení. Trestně právní posouzení věci ze strany těchto orgánů (resp. skutečnost samotného trestního stíhání), o to víc v době nesvobody, není pro posouzení jednání účastníka řízení z hlediska případného přiznání či nepřiznání statusu účastníka odboje a odporu proti komunismu podle zákona č. 262/2011 Sb. relevantní, neboť orgány činné v trestním řízení jednání účastníka řízení v intencích tohoto zákona neposuzovaly, ani posuzovat nemohly. Při aplikaci „starého práva“ je třeba trvat na hodnotové diskontinuitě s ním a reflektovat tento přístup v rozhodnutích.

20. Soud ve shodě se žalovanou žalobcovu činnost oceňuje jako projev vlastenectví. Zároveň je ale třeba uvést, že, soudě podle jejího obsahu, byla sama o sobě taková činnost prvotně zaměřena proti Sovětskému svazu, nikoli ve smyslu § 2 písm. b) zákona proti komunistickému režimu v Československu, jak žalobce setrvale tvrdí. Znaky odboje a odporu proti komunismu dle zmíněného zákonného ustanovení touto činností naplněny nebyly, neboť postrádá některou z forem § 3 s cílem odstranit, výrazně oslabit či narušit anebo jinak poškodit komunistickou totalitní moc v Československu a obnovit svobodu a demokracii. V této souvislosti soud doplňuje, že svá slova o *poměrně častém projevu vlastenectví* žalovaná užila v odůvodnění svého rozhodnutí (str. 5), z něhož je zřejmé, že vyšla ze skutečností, které jsou jí známy z úřední činnosti a z podkladů, které si pro posouzení žádosti vyžádala. A soud rozpor mezi stanoviskem žalované a podklady spisového materiálu neshledal. Nadto je tento postoj žalované vyjádřen v souvislosti s argumentací k tomu, že činností žalobce nebyl naplněn pojem odboje a odporu proti komunismu v zákonem stanovených formách. Soud proto ani tuto dílčí námitku nepovažuje za důvodnou.
21. Soud nevešel ani na žalobcovu výtku ve *druhém žalobním bodu*, že žalovaná bere v potaz hákové kříže jako překážku přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu ve smyslu § 4 odst. 4 zákona. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí totiž vyplývá, že se žalovaná o malování hákových křížů na různých místech Kutné Hory zmiňuje pouze okrajově na str. 5 a 6, kde upozorňuje na obecně hlavní cíl odboje a odporu proti komunismu podle zákona, jímž je obnovení svobody a demokracie, a uvádí, že by malování hákových křížů musela vzít v potaz jako překážku přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu dle § 4 odst. 4 zákona. Z výroku a celkového kontextu žalobou napadeného rozhodnutí je ale zřejmé, že takovou překážku žalovaná neshledala, a že důvodem pro zamítnutí odvolání a potvrzení rozhodnutí správního orgánu I. stupně, který žádosti nevyhověl, bylo nenaplnění pojmu odboje a odporu proti komunismu činností žalobce dle § 2 písm. b) některou z forem dle § 3 zákona. Uvedené platí tím spíše, že na str. 3 rozhodnutí žalovaná při citaci podkladů správního řízení zmiňuje stanovisko Archivu bezpečnostních složek (ABS) ze dne 27. 10. 2015, podle kterého z archivních pramenů nevyplývají k osobě žalobce zákonné překážky podle § 4 zákona.
22. Ve *třetím žalobním bodu* žalobce spatřoval projev odporu proti komunismu v propuštění ze zaměstnání a měl za to, že žalovaná tuto skutečnost bagatelizuje v rozporu s § 3 odst. 3 písm. b) zákona, kdy konkrétně citoval „...jiné prokazatelné proti komunistické činnosti zaměřené přímo nebo nepřímo na obnovu svobody, demokracie nebo na oslabení komunistického režimu“. Ani tato žalobní námitka nemohla vést ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, neboť soud z obsahu spisového materiálu ověřil, že žalobce byl

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

zaměstnán v Laboratoři lékařské kybernetiky, spadající pod Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav. V roce 1980 byl žalobce prověřován Státní bezpečností se zjištěním, že „*má neujasněné politické názory a postoje, tendence zpochybňovat kladné stránky socialismu a další morální nedostatky*“. Po ukončení prověřování byl žalobce nucen odejít ze svého zaměstnání. Soud má ve shodě se žalovanou za to, že ani v tomto ohledu nedošlo k naplnění forem odboje a odporu ve smyslu § 3 v žádném z jeho odstavců, a to ani odstavce 4, který žalovaná zmínila. Nebylo totiž zjištěno, že by žalobce Státní bezpečností zjištěné názory a postoje vykonával tak aktivně, z vlastní vůle a intenzivně, jak tyto formy odboje a odporu předpokládají, a ve smyslu odstavce 4, že by následkem takového jeho jednání bylo jeho uvěznění, internování nebo jiné omezení na osobní svobodě, nucené vystěhování z místa bydliště či jiné obdobně závažné postižení. Soud přisvědčuje žalované i v tom, že podmínky, spočívající v aktivní účasti a z vlastní vůle ve smyslu odstavce 4 musí být veřejné, a musí být kumulativně spojeny se závažným postižením tak, jak je v odstavci 4 blíže specifikováno. Tak tomu ale v projednávané věci nebylo. Za relevantní soud považuje i argumentaci žalované, že byl žalobce zaměstnán u zaměstnavatele, spadajícího pod bezpečnostní složky státu (Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav), na jehož zaměstnance byly, pokud šlo o loajalitu ke komunistické totalitní moci, kladeny mnohem vyšší nároky než na zaměstnance pracující v jiných, nevojenských odvětvích. Soud k tomu doplňuje, že je obecně známou skutečností, že zvýšené nároky na zaměstnance vojenských/bezpečnostních složek klade každý stát (např. z hlediska utajovaných skutečností). Pokud tedy Státní bezpečnost v době totalitního režimu zjistila u žalobce sebemenší kritiku režimu, netolerovala ji a považovala ji za neslučitelnou s působením v zaměstnání v rámci vojenské správy, byť by na jiném místě, tj. u zaměstnavatele nevojenského, taková kritika nemusela být považována za nebezpečnou do té míry, aby Státní bezpečnost, resp. zaměstnavatel na její pokyn, činil vůči původci kritiky konkrétní kroky.

23. Žalobní námitkou nedodržení ust. § 2 odst. 4 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb., správní řád), tedy námitkou nedodržení dosavadní správní praxe žalované, se soud nemohl zabývat, neboť byla uplatněna až v replice žalobce k vyjádření žalovaného dne 22. 12. 2017 a blíže rozvedena při ústním jednání dne 15. 3. 2019, tedy po zákonem stanovené dvouměsíční lhůtě pro uplatnění žalobních bodů dle § 72 odst. 1 ve spojení s § 71 odst. 2 s. ř. s.
24. Na základě shora uvedeného soud žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
25. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce neměl ve věci úspěch, žalovanému správnímu orgánu, který byl procesně úspěšný, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 15. března 2019

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu